

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskap	90/09	18.06.2009
Kommunestyre	36/09	25.06.2009

Sign.	Eksp. til:
-------	------------

Høring - forslag til endringer i friluftsløven

Høringsfrist 3.Juli

Foreliggende dokumenter:

Høringsbrev fra Miljøverndepartementet datert 14.05.09, vedlagt utkast (notat) til endringer i lov om friluftsliv av 28. juni 1957 nr. 16 (friluftsløven).

Sakens bakgrunn

Å skape gode rammer for friluftslivet er av uvurderlig betydning for naturopplevelse, rekreasjon, velvære og folkehelse. En viktig forutsetning for friluftslivet er allemannsretten som er hjemlet i lov om friluftslivet av 28.juni 1957 nr. 16.

Forelagte forslag til endring av friluftsløven vil forsterke kommunens rolle og ansvar. Kommunen får sterkere virkemidler gjennom endringer av denne lov som blant annet gir hjemmel til å gjennomføre enkle tiltak for å lette ferdsel, opphold og aktivitet i utmark. Da det har vist seg uforholdsmessig tidkrevende for kommunene å få fjernet ulovelige stengsler, kan kommunen i forslag til ny lov ilegge tvangsmulkt dersom ikke stengsler eller skilt til hinder for lovelig ferdsel, bading, opphold eller høsting fjernes etter pålegg fra friluftslivsorganene.

Kort om de foreslåtte endringer i friluftsløven

For å fremme friluftslivet og styrke allemannsretten foreslår departementet følgende endringer i friluftsløven:

- §1a: Gjeldende forbud mot ferdsel i skogplantefelt oppheves. Dette gjøres ved at "skogplantefelt" tas ut av definisjonen av innmark i §1a.
- §3: Endres slik at allmennheten kan ri eller sykle over vegstrekninger i innmark som leder til utmark.
- Allmennhetens høstingsrett hjemles i ny §5
- §9: Forbudet mot å telte nærmere en 150 meter fra bebodd hus eller hytte forslås opphevet.
- §13: Forbudet mot å vanskeliggjøre lovlig ferdsel ved stengsel eller på annen måte, utvides til også å omfatte vanskeliggjøring av lovlig opphold, bading og høsting.

- § 19: Bestemmelsen foreslås endret slik at det fremgår direkte av ordlyden at forholdet til andre lover reguleres likt uansett hvilken del av allemannsretten som berøres.
- § 22: Foreslås endret ved at fylkeskommunen i et nytt annet og tredje punktum i § 22 annet ledd tillegges oppgaver i tilknytning til saksbehandling hos statlig forvaltningsorgan. Bestemmelsen vil være særlig aktuell i behandlingen av saker vedrørende statlig erverv eller båndlegging for friluftslivsformål. Departementet kan etter endringsforslaget også gi fylkeskommunen andre oppgaver for å fremme friluftslivet.
- § 24: Bestemmelsen foreslås endret slik at det fremgår direkte av lovteksten at forvaltningslovens regler om enkeltvedtak gjelder både kommunens vedtak om stansing etter § 40 første ledd og fjerning av byggverk m.v. etter § 40 annet ledd.
- § 35: Bestemmelsen utvides slik at kommunen selv får hjemmel til å gjennomføre enkle tiltak for å lette ferdsel i utmark dersom det ikke oppnås avtale med grunneier for å merke og rydde turstier, anlegge klopp eller gangbro m.v. I tillegg skal kommunen kunne gi inngrepsløyve til slike tiltak til organisasjoner som har til formål å fremme reise- og friluftsliv.
- § 40: Det innføres en hjemmel til å ilegge tvangsmulkt dersom
 - 1) ikke stengsler for lovlig utøvelse av allemannsretten fjernes eller
 - 2) ikke skilt som forkynner ”forbud mot” lovlig utøvelse av allemannsretten fjernes.

Departementet tar sikte på gjennom forskrift med hjemmel i friluftsloven § 23 å gi utdypende bestemmelser til varsomhetsreglene i § 11 og reglene om overføringen av nye forvaltningsoppgaver til fylkeskommunen i § 22 annet ledd, samt utdypende bestemmelser om friluftslivorganenes oppgaver etter § 40. Departementet tar sikte på at forskriften vil kunne tre i kraft samtidig med endringene i friluftsloven.

Vurdering

Det vises generelt til notat ”Forslag til endringer i friluftsloven – høring” som gir en god oversikt over de endringer som er foreslått og vurderinger knyttet til forslagene.

Endringene har til hensikt å *fremme friluftslivet og styrke allemannsretten*. Allemannsretten er den enkeltes rett til ferdsel, opphold og aktivitet i naturen uavhengig av hvem som eier grunnen. Friluftsloven bygger på en avveining mellom hensynet til uhindret utøvelse av allemannsretten og grunneiers disposisjonsrett over egen grunn.

Det er behov for å kommentere ”Allmennhetens høstingsrett” som nå er tatt inn i friluftsloven som ny § 5.

I høringsnotatet til MD under ”Problemstillinger i forhold til gjeldende rett”, pkt. 2.3, 3. avsnitt, står følgende: *Retten til multeplukking i Nordland, Troms og Finnmark tilligger grunneier. ...* Påstanden er feil, og mer egnet til villedning enn veiledning. Retten til plukking av ville bær, sopp og blomster er nedfelt i Straffelovens § 400. Sitat fra T-3/07 Om lov om friluftslivet av 28. juni 1957 nr. 16, s 17:

For plukking av molter i Nordland, Troms og Finnmark følger det imidlertid av straffelovens § 400 annet ledd, at grunneieren har rett til multer på det som kan anses som ”muldebærland” – spesielt moltemyrer av økonomisk verdi. For å ha praktisk virkning må et forbud opplyses med oppslag eller være lokalt allment kjent eller kunngjort. Det er her likevel tillatt for alle å plukke molter som spises på stedet.

Avviket mellom påstanden i høringsnotatet og gjeldende rett er så stor at en bør be Departementet rette opp feilen og klargjøre gjeldende rett og rettsforståelse.

Da det er ulik oppfatning/strid om hva som ligger i begrepet "multebærland" bør MD se om det er mulig å justere lovverket slik at det ikke lenger er grunnlag for ulike tolkninger av dette begrepet.

For øvrig vises det til MD's notat.

Oppsummering konklusjon

MD anser forslag til endringer i frilufsloven som mindre endringer. I tillegg til de reelle endringene er det også foretatt noen språklige endringer i noen bestemmelser uten at det er ment å endre det materielle innholdet.

De foreslåtte endringene i frilufsloven vil forsterke kommunens rolle og ansvar, herunder bl.a. hjemmel til:

- å gjennomføre enkle tiltak for å lette ferdsel i utmark
- å kreve fjerning av stengsler
- å ilegge tvangsmulkt

Kommunen vil som en følge av dette måtte påregne økte saksbehandlingsoppgaver.

Forslag til endringer vil fremme frilufslivet og styrke allemannsretten.

Rådmannens innstilling

Saltdal Kommune slutter seg i hovedsak til de foreslåtte endringer i frilufsloven.

Miljøverndepartementet anmodes om å se nærmere på begrepet "multebærland" med tanke på å gi det en lovmessig definisjon som ikke gir grunnlag for ulike tolkninger.

Saksprotokoll i Formannskap - 18.06.2009

Behandling:

Enstemmig innstilling:

Saltdal Kommune slutter seg til de foreslåtte endringer i frilufsloven.

Miljøverndepartementet anmodes om å se nærmere på begrepet "multebærland" med tanke på å gi det en lovmessig definisjon som ikke gir grunnlag for ulike tolkninger.

Saksprotokoll i Kommunestyre - 25.06.2009

Behandling:

Anne Britt Sletteng foreslo følgende endring:

Saltdal Kommune slutter seg til de foreslåtte endringer i frilufsloven bortsett fra følgende:

Saltdal kommune anbefaler at §9 Forbudet mot å telte nærmere enn 150 m fra bebodd hus eller hytte opprettholdes uendret.

Miljøverndepartementet anmodes om å se nærmere på begrepet ”multebærland” med tanke på å gi det en lovmessig definisjon som ikke gir grunnlag for ulike tolkninger.

Formannskapetets innstilling ble vedtatt med 14 mot 10 stemmer (som ble avgitt for Anne Britt Slettengs forslag).

Vedtak:

Saltdal Kommune slutter seg til de foreslåtte endringer i frilufsloven.

Miljøverndepartementet anmodes om å se nærmere på begrepet ”multebærland” med tanke på å gi det en lovmessig definisjon som ikke gir grunnlag for ulike tolkninger.